

معرفی کتاب

نقد و بررسی از: مارفا آلیسیا گارزا*

Ellen MacCracken, New Latina Narrative: The Feminine Space of Postmodern Ethnicity, Tucson: University of Arizona Press, 1999, 233 Pages.

کتاب روایت‌های جدید لاتینی: فضای زنانه قومیت پست‌مدرن تحلیل آثار ۲۴ نویسنده آمریکای لاتینی مقیم آمریکاست که آثار آن‌ها طی دهه ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰ چاپ شده است. مک کراکن، در مقدمه کتاب شرح می‌دهد چگونه آمریکایی‌لاتینی‌ها با نوشهای خود می‌توانند معنای جنجالی نهفته در پس واژه‌های اجتماعی «چندفرهنگ‌گرایی» و «تنوع» را که ورد زبان‌ها شده است، آشکار کنند. فعالان اجتماعی و دانشگاهیان نشان داده‌اند معنای تنوع و چندفرهنگ‌گرایی به جای آنکه طرحی برای جذب قومیت‌ها باشد، موجب شده فرهنگ، تاریخ و سیاست گروه‌هایی که نماینده‌ای ندارند همچنان نقطه تاریکی درون جریان‌های اصلی اجتماعی باشد.

* Marfa Alicia Garza

زنان روایت کننده کوبایی آمریکایی، دومینیکینی آمریکایی و پورتوریکویی آمریکایی ضمن تمرکز بر مقوله جنسیت گفتمان‌هایی نیز پیرامون سیاست هویت، خاطره و خودنگاری، تجاوز جنسی، احیای مذهب را درون یک چارچوب تاریخی که معرف اجتماعی افراد دارای ریشه‌های آمریکای لاتینی است، ایجاد کرده‌اند. کارکرد این استراتژی‌های گفتمانی به زیرکشیدن گفتمان‌های غالبی است که تلاش آن‌ها جهت روایایی جلوه دادن، بد تعبیر کردن، محو کردن، متکثر نشان دادن و یا تعریف کردن به عنوان «دگر» آمریکای لاتینی‌ها را تهدید می‌کند. این ادبیات آمریکای لاتینی‌ها که با ملاحظات جنسیتی در هم تنیده شده است، معرف یک فضای نوشتاری باکیفیت ناهمگون است که مک‌کراکن آن را «فضای زنانه قومیت پست مدرن» می‌نامد.

کتاب در شش فصل تنظیم شده است. فصل اول با عنوان: کالایی به نام قومیت پست مدرن، مقاومت و بازدارندگی در روایت‌های جدید لاتین، آثار چهار نویسنده مهم اصلی را مطالعه می‌کند جولیا آلوارز^(۱)، آنا کاستیلو^(۲)، ساندرا سیزرنوس^(۳) و کریستینا گارسیا^(۴). مک‌کراکن در این فصل جذاب به بررسی شیوه‌ای می‌پردازد که ناشران این نویسنده‌گان را به صحنه اصلی جویان ادبی معرفی می‌کنند. مطالعه جالب توجه جلد کتاب‌ها و نیز نقد و معرفی آن‌ها نشان دهنده تلاش ناشران برای کالایی کردن این چهار نویسنده است. او با مروری بر محتوای ساختاری و موضوعی کتاب‌های سیزرنوس، گارسیا و آلوارز در صدد تبیین و شفاف کردن پیچیدگی ذهن آمریکای لاتینی‌ها برمی‌آید. مک‌کراکن رمان کاستیلو با نام فرنگ‌ها دور از خدا را مورد توجه قرار می‌دهد و درمی‌یابد نحوه پردازش مذهب، سیاست، تاریخ و شخصیت‌ها در این داستان می‌تواند خوانندگان را که با فرنگ و تاریخ آمریکای لاتین آشنا نیستند به تفسیرهای اشتباه در معرفی آمریکای لاتینی‌ها یا نیو مکزیکی‌ها رهمنمون شود.

مک‌کراکن در فصل دوم و سوم، اشاره می‌کند نویسنده‌گان لاتینی با نوشتن در مورد بدن، تقلید از متون پدرسالارانه از قبل موجود، برجسته‌تر کردن سکوت زنان و تجربه بازسازی «دگر» زبان را آلووده و عفوونی می‌کنند. او با بهره‌گیری از مدل نظری ارنسٹو لاکلارو در مورد گستاخ پولیسی نویسنده‌گان خلاقی چون میکی فرناندز^(۵)، آرورا لونیس مورالز^(۶)، روساریو

1 . Julia Alvarez

2 . Ana Castillo

3 . Sandra Cisneros

4 . Cristina Garcia

5 . Micky Fernandez

مورالز^(۷)، هلنا ماریا ویرامونت^(۸)، نیکلاس مور^(۹)، لوچا کرپی^(۱۰)، روبرتا فرناندز^(۱۱) و دمتریا مارتینز^(۱۲) می‌پردازد. او نتیجه می‌گیرد رویکرد روایی این نویسنده‌گان در اهمیت دادن مجدد به زبان منجر به خلق نوعی ضدیت اجتماعی به واسطه بازبینی گفتمان مسلطی می‌شود که غالباً ذهنیت لاتینی‌ها را محدود و مقید می‌کند. افزون بر این‌ها، مک کراکن تفسیر بهتری از کارکرد خودنگاری و تاریخ در نوشه‌های لاتینی ارائه می‌دهد. او یادآوری می‌کند نویسنده‌گان لاتینی برای گستن از فردگرایی روایی حوادث زندگی واقعی را یا افسانه در هم می‌آمیزند. به نظر وی، نویسنده‌گان لاتینی با منفجر کردن تاریخ چشم‌انداز جدیدی از زندگی روزمره و تاریخ لاتینی‌ها در آمریکا به خوانندگان عام خود ارائه می‌دهند.

فصل چهارم کتاب با عنوان: «ترسیم مجدد فضای مذهبی: فرهنگ مذهبی ارتدوکس و غیر ارتدوکس» یکی از جالب‌ترین بخش‌های کتاب است. نویسنده در این فصل نحوه تأثیر توحیدگرایی بر شکل‌دهی مجدد به مذهب کاتولیک استاندارد و تفسیر مجدد سمبیل‌های مهم مذهبی در آثار نویسنده‌گی آمریکایی لاتینی را بررسی می‌کند. این فصل در کنار متن زیبای نوشتاری با ۲۴ عکس از قدیسان و مکان‌های مذهبی مزین شده است. تعریف و تمجید از این نمونه‌های مهم مذهبی قرائت مک کراکن از چگونگی ادغام کردارهای مذهبی در روایت‌های لاتینی را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد. به نظر نگارنده این سطور، که از خارج به موضوع نگاه می‌کند، توضیح نویسنده کتاب در موارد شخصیت مانتریا^(۱۳) و تفاوت آن با ودovo^(۱۴) در درک چگونه دختران کارسیا لهجه خود را تفسیر دادند اثر آلوارز، روایی کوبایی بودن اثر گارسیا و خط خورشید اثر جودیت کفر^(۱۵) از اهمیت خاصی برخوردار است.

مک کراکن در فصل پنجم «تجاویز جنسی و جسمی» را مطالعه می‌کند. گرچه بحث او به شفاف‌تر شدن یک موضوع ممنوعه در روایت‌های لاتینی کمک می‌کند، ارزیابی او از نحوه

6 . Aurora Levins Morales

7 . Rosario Morales

8 . Helena Maria Viramontes

9 . Nicholas Mohr

10 . Lucha Corpi

11 . Roberta Fernandez

12 . demetria Martinez

13 . Santria

14 . Voodoo

15 . Judieth Cofer

نگارش بدن توسط ماری هلن پونس^(۱) جای سؤال دارد. پونس در رمان عروس یکی از شخصیت‌های داستان خود را به خوک تشبیه می‌کند. کراکن با بهره‌گیری از دیدگاه انتقادی باختین، نتیجه می‌گیرد حضور این شخصیت به فضای کارناوال گونه رمان افزوده می‌شود. ممکن است در یک سطح ظاهری بتوان از نظریه باختین برای شناسایی دال‌های جسمی که موجب واژگونی بدن کلاسیک می‌شود استفاده کرد. اما استفاده از این چشم‌انداز نظری برای خوانش فضای جسمی آمریکایی‌های مکزیکی تبار مسائل‌ساز است. فراموش نکنیم درون فرهنگ و جامعه آمریکا، زنان آمریکای لاتین همانند زنان آمریکایی آفریقایی تبار، در هیأت جانوران و انسان‌هایی غریزی تصویر شده‌اند. در قرائت دیگری از شخصیت‌های داستان‌های پونس باید به «بدن ناقص» که یادآور گفتمان مسلط سیاست بدن است، اشاره کرد. علاوه بر آن این شخصیت‌ها همیشه در حال خوردن هستند. به نظر می‌رسد، پونس عوض اشاره به اختلال در خوردن می‌کشد بر خصلت خوک بودن دختر جوان تأکید کند. اگر شخصیت داستان لاغر بود، چنین قضاوتی اعتبار نداشت، چون او نگران قیافه‌اش نبود و می‌توانست در حد دلخواه بخورد. خود مک کراکن در مورد زنان چاق نیز چنین قضاوتی دارد. چون در تفسیر شخصیت پونته^(۲) در رمان روایی کوبایی بودن اثر گارسیا به همین نتیجه می‌رسد. به نظر وی، در رمان گرسیا بدن معرف اختلال در خوردن و نیز فوق العاده آمریکایی بودن است که فرهنگ و اقتصاد زیاده‌خواهی بسترساز هر دو می‌باشد. غیر از این موارد، این بخش کتاب تفسیرهای جالب توجهی از خودارضایی و تجاوز همجنس بازان ارائه می‌دهد.

فصل آخر کتاب به موضوع همگرایی جنسیت در نویشه‌های جدید لاتینی می‌پردازد. مک کراکن اشاره می‌کند برخی نویسنده‌گان لاتینی می‌خواهند ارتباطی بین جنسیت و قومیت و عدالت اجتماعی پیدا کنند. او نشان می‌دهد چگونه دیگر نویسنده‌گان لاتینی موضوعات مربوط به جنسیت را به موضوعات مرتبط با شکل‌گیری هویت ترجیح می‌دهند. مک کراکن تفسیری قومی از رمان زیر پاهای مسیح ویرامونت ارائه می‌دهد و نشان می‌دهد چگونه نویسنده جنسیت را به قومیت، نژاد و عدالت اجتماعی ربط می‌دهد. شایسته است به تفسیر نویسنده کتاب از رمان

بخشن روح اثر موراگا^(۱) اشاره کنیم که در آن انتقاد شدید موراگا از خشونت پدرسالارانه نقد می‌شود.

کتاب جذاب روایت‌های جدید لاتینی دیدگاهی ارزشمند از روایت‌های لاتینی ارائه می‌دهد و علاقه‌مندان به ادبیات و فرهنگ لاتینی‌های آمریکا از خواندن این کتاب لذت خواهند برد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
چنال جامع علوم انسانی